

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Кафедра теорії та методики початкової освіти

МЕТОДИКА ГУРТКОВОЇ ТА КЛУБНОЇ РОБОТИ

Методичні рекомендації до виконання
Практично-семінарських занять

для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
денної та заочної форми навчання
спеціальності 013 «Початкова освіта»

Мукачево
МДУ 2023

*Розглянуто та рекомендовано до друку
науково-методичною радою
Мукачівського державного університету
протокол № 8 від 23 березня 2023 р.
Розглянуто та схвалено на засіданні
кафедри теорії та методики початкової освіти
протокол №10 від 10 лютого 2023 р.*

Укладач

Надія БРИЖАК – к. пед. наук, доцент, доцент кафедри теорії та методики початкової освіти Мукачівського державного університету

Рецензент

Вікторія ІВАНОВА – д. пед. наук, доцент, професор кафедри дошкільної та спеціальної освіти Мукачівського державного університету

Методика гурткової та клубної роботи: методичні рекомендації до виконання практично-семінарських занять з дисципліни для здобувачів денної та заочної форми навчання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 013 «Початкова освіта» / укладач Надія БРИЖАК. - Мукачево : МДУ, 2023.- 23 с. (1,1 др.а)

Методичні рекомендації укладені відповідно до програми навчальної дисципліни «Методика гурткової та клубної роботи» для підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузь знань 01–Освіта / Педагогіка спеціальність 013 «Початкова освіта».

У методичних рекомендаціях вміщено плани практичних (семінарських) занять, пропонуються питання для обговорення та дискусій на практичних (семінарських) заняттях, завдання для поточного та підсумкового контролю, перелік рекомендованої літератури до кожного семінарського заняття. Запропоновані завдання для самоконтролю та перевірки знань підібрані відповідно до вимог програми з метою забезпечення високого рівня сформованості умінь та навичок здобувачів вищої освіти.

ЗМІСТ

	ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА	4
I.	СТРУКТУРА СЕМІНАРСЬКИХ (ПРАКТИЧНИХ) ЗАНЯТЬ	6
II.	МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ПРАКТИЧНО-СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ	7
	<u>Заняття 1.</u> Теоретичні основи дозвілля та дозвіллевої діяльності	9
	<u>Заняття 2.</u> Позакласна і позашкільна робота в освітньому процесі.	10
	<u>Заняття 3.</u> Гурткова робота як одна з форм позакласної та позашкільної роботи.	11
	<u>Заняття 4.</u> Організація гурткової роботи в закладах загальної середньої та позашкільної освіти.	12
	<u>Заняття 5.</u> Методичні особливості планування роботи гуртка.	13
	<u>Заняття 6.</u> Клубна діяльність як засіб формування і розвитку духовних цінностей учнів.	15
III.	КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДІ ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ НА ПРАКТИЧНОМУ (СЕМІНАРСЬКОМУ) ЗАНЯТТІ	16
IV.	ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ	18
V.	РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.....	20
VI.	ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ.....	21
	Примітки	22

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

У відповідності до Закону України «Про освіту» позакласна та позашкільна освіта і виховання є невід'ємною частиною структури освіти і спрямовується на розвиток здібностей і потреб у професійному визначенні. У процесі свого історичного розвитку позашкільна освіта і виховання набули певного досвіду, престижу і на сьогодні сформувались як невід'ємна частина цілісної системи освіти в Україні.

Щоб забезпечити розвиток здібностей і талантів дітей, учнівської молоді, задоволення їх інтересів і духовних запитів, здобувачам необхідно оволодіти теоретично і практично методикою колективного творчого виховання, в основі якої лежать педагогічні ідеї А.Макаренка, С.Шацького, В.Сухомлинського.

Навчальна дисципліна «Методика гурткової роботи» розроблена відповідно до Державної національної програми «Освіта» (Україна ХХІ століття), Закону України «Про позашкільну освіту», Концепції «Нова українська школа».

Програма надає можливість викладачеві добирати матеріал, яким повинні оволодіти здобувачі вищої освіти, керуючись своїми критеріями, правом на вибір методики. Зміст дисципліни вивчає наукові засади організації гурткової роботи та є доступним для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

У програмі передбачено проведення теоретичних, практично-семінарських занять, а також самостійне вивчення матеріалу студентами. Кількісне співвідношення різних видів занять і самостійної роботи студентів з предмету носить орієнтовний характер.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є гурткова робота.

Метою є формування у здобувачів вищої освіти теоретичних знань та практичних навичок з організації та проведення гурткової роботи у ЗЗСО та позашкільної освіти.

Головні завдання дисципліни:

- формування сучасних теоретичних та методичних знань з організації гурткової роботи у закладах загальної середньої та позашкільної освіти.
- формування цілісного уявлення про організаційні аспекти гурткової діяльності;
- ознайомлення здобувачів вищої освіти з особливостями функціонування гуртків різної спрямованості;
- забезпечення умов для усвідомлення здобувачами методики організації змістовного дозвілля учнів;
- ознайомлення майбутніх учителів з перевагами гурткової роботи у закладах загальної середньої та позашкільної освіти.

У результаті вивчення курсу здобувачі повинні **знати:**

- основні завдання та принципи організації гурткової діяльності;
- профільне спрямування та види гуртків у ЗЗСО та позашкільної освіти;
- специфіку змісту, форм і методів роботи керівника гуртка;
- методику організації позакласної роботи та додаткової освіти школярів;
- методичні аспекти керування гуртковою діяльністю у ЗЗСО та позашкільної освіти.

вміти:

- змістовно організовувати дозвілля дітей та підлітків;
- планувати роботу гуртка у закладах загальної середньої та позашкільної освіти;
- творчо користуватися методами та формами організації гурткової роботи;
- організувати учнів для проведення колективно-творчої роботи на заняттях гуртка;

- творчо використовувати отриманні знання при розв'язуванні ситуаційних завдань;
- використовувати науково-методичні дані з методики організації гурткової роботи;
- організувати позакласну роботу дітей різного віку, підготувати проект гуртка,
- активізувати навчально-творчу діяльність дітей та підлітків.

Програмні результати навчання:

- знання про нормативно-правову базу позашкільної освіти та основну документацію керівника гуртка;

- організувати гурткову освітню роботу в закладах загальної середньої та позашкільної освіти;

- сприяти розвитку абстрактного, логічного та творчого мислення, формування наукової картини світу;

- розробити план діяльності гуртка у закладі освіти;

- використовувати різноманітні методи, форми, засоби організації творчої роботи та активного залучення учнів до неї;

- зацікавити дітей, використовуючи різноманітні види мотивації, враховуючи індивідуальні інтереси.

Для оцінювання процесу та результатів вивчення дисципліни «Методика гурткової та клубної роботи» розроблені чіткі, зрозумілі і відомі здобувачам критерії, відповідно до яких виставляється оцінка, і використовуються при цьому такі методи, як: усне опитування, тестування, оцінювання виконання творчих завдань, самооцінювання, взаємооцінювання тощо.

Методичні рекомендації призначені для використання під час практично-семінарських занять здобувачами форми навчання з дисципліни «Методика гурткової та клубної роботи» спеціальності 013 – «Початкова освіта».

I. СТРУКТУРА ПРАКТИЧНО-СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		<i>денна форма</i>
1.	<u>Заняття 1.</u> Теоретичні основи дозвілля та дозвіллевої діяльності	2
2.	<u>Заняття 2.</u> Позакласна і позашкільна робота в освітньому процесі.	2
3.	<u>Заняття 3.</u> Гурткова робота як одна з форм позакласної та позашкільної роботи.	2
4.	<u>Заняття 4.</u> Організація гурткової роботи в закладах загальної середньої та позашкільної освіти.	2
5.	<u>Заняття 5.</u> Методичні особливості планування роботи гуртка.	2
6.	<u>Заняття 6.</u> Клубна діяльність як засіб формування і розвитку духовних цінностей учнів.	2
Разом за семестр		12

II. МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ПРАКТИЧНО-СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Ефективним засобом підготовки здобувачів вищої освіти до успішної майбутньої психолого-педагогічної діяльності та вивчення дисципліни «Методика гурткової та клубної роботи» є практично-семінарські заняття. Це один із видів самостійної роботи студентів, яка проводиться за завданнями науково-педагогічного працівника ЗВО із застосуванням дидактичних матеріалів, установок, мультимедійних засобів та іншого навчального інструментарію. Виконання практичних робіт є обов'язковим, оскільки передбачене навчальною програмою.

Метою проведення практично-семінарських занять і виконання самостійної роботи є закріплення теоретичних знань із дисципліни.

Основне *завдання* полягає у закріпленні та розширенні знань, отриманих на лекціях, а інколи – у безпосередньому доповненні лекційних занять, у процесі самостійної роботи з літературними джерелами та іншим матеріалом.

Практичне заняття – форма навчального заняття, на якому викладач організовує детальне закріплення здобувачами вищої освіти окремих теоретичних положень навчальної дисципліни, в результаті чого формуються уміння і навички практичного застосування знань теоретичного матеріалу шляхом індивідуального виконання ними відповідних завдань.

Мета практичного заняття - поглиблювати, збагачувати та деталізувати знання, виробляти навички професійної діяльності, розвивати наукове мислення та мовлення, перевіряти знання здобувачів, мати засіб оперативного зворотного зв'язку.

Основою для підготовки до практичних занять є методичні матеріали з дисципліни. Тематичним планом передбачено проведення практичних занять з основних тем дисципліни. На практичних заняттях використовуються різні форми та методи контролю знань здобувачів: усне опитування, дискусія, реферативні повідомлення та їх обговорення, вирішення практичних завдань, тестовий контроль.

Практичні заняття можуть проходити в різних формах: співбесіда, доповідь, реферативна доповідь, дискусія, колоквиум, рольові, кейсові ігри, складання процесуальних документів та ін. Продуктивними і раціональними формами заняття є співбесіда та дискусія. Вони дають можливість обговорити питання з багатьох сторін і залучити до обговорення максимальну кількість студентів, допомагають розвивати мислення та мову, сприяють засвоєнню матеріалу.

Здобувач освіти, беручи участь у практичному занятті, семінарі, при обговоренні того чи іншого питання повинен:

- чітко формулювати основні теоретичні положення;
- обґрунтовувати і доводити свої міркування і твердження;
- давати повну і стислу відповідь на поставлене запитання;
- доповнювати доповідача тощо.

У процесі самостійної підготовки до практичних занять студенти повинні всебічно розглянути і усвідомити зміст питань, що виносяться на заняття, опрацювати необхідну літературу (підручники, навчальні посібники, наукову та спеціальну літературу). Перевірку засвоєння своїх знань студенти здійснюють за допомогою питань для самоконтролю.

Семінар – вид навчальних занять практичного характеру, спрямованих на поглиблення, розширення, деталізацію і закріплення теоретичного матеріалу. Семінарські заняття сприяють активізації пізнавальної діяльності, формуванню самостійності суджень, умінню обстоювати власні думки, аргументувати їх на основі наукових фактів. Заняття сприяють оволодінню фундаментальними знаннями, допомагають розвивати логічне мислення, формувати переконання, оволодіти культурою толерантності, активно впливають на соціальне становлення особистості.

Практичні заняття можуть проходити в різних формах: співбесіда, доповідь, реферативна доповідь, дискусія, колоквиум, рольові, кейсові ігри, складання процесуальних документів та ін.

Продуктивними і раціональними формами заняття є співбесіда та дискусія. Вони дають можливість обговорити питання з багатьох сторін і залучити до обговорення максимальну кількість здобувачів, допомагають розвивати мислення та мову, сприяють засвоєнню матеріалу. Загалом семінари мають бути «розсадником знань», забезпечувати інтелектуальний розвиток здобувачів, формувати у них пізнавальну активність.

Здобувач вищої освіти, беручи участь у практичному занятті, семінарі, при обговоренні того чи іншого питання повинен:

- чітко формулювати основні теоретичні положення;
- обґрунтовувати і доводити свої міркування і твердження;
- давати повну і стислу відповідь на поставлене запитання;
- доповнювати доповідача тощо.

У процесі організації та перебігу семінарських занять важливо забезпечити оптимальні умови для спілкування на рівні «викладач – здобувачі», «здобувачі – викладач» на засадах демократизму й толерантності. Лише за умов вільного висловлювання власних думок, їх наукового обґрунтування активізується процес пізнання, формуються пізнавальні й соціальні мотиви учіння.

У процесі проведення семінарських занять необхідно виховувати в собі, шановні здобувачі вищої освіти, таку етичну рису, як толерантність (від лат. *Tolerans* – терплячий) – терпимість до чужих думок і міркувань.

У процесі самостійної підготовки до практичних занять здобувачі повинні всебічно розглянути і усвідомити зміст питань, що виносяться на заняття, опрацювати необхідну літературу (підручники, навчальні посібники, наукову та спеціальну літературу). Перевірку засвоєння своїх знань здобувачі вищої освіти здійснюють за допомогою питань для самоконтролю.

Окрему ланку в процесі підготовки до семінарського заняття становить безпосередня підготовка виступу з того чи того питання. Варто привчати себе, виступати не за готовим текстом, зачитуючи його, а своїми словами, користуючись лише коротким планом. Підготовка до виступу полягає в тому, щоб до кожного питання скласти на окремій картці чи аркуші короткий план з помітками потрібних цифр, записами цитат, конкретних фактів. Такий підхід дасть змогу виробити вміння виявляти самостійність під час виступів на семінарі.

Працюючи з науковою літературою, користуйтеся такими ПРАВИЛАМИ РОБОТИ З ДЖЕРЕЛОМ ІНФОРМАЦІЇ:

- ✓ здійсніть попередній огляд матеріалу: ознайомтесь із обсягом та проблематикою, структурними частинами;
- ✓ сформулюйте запитання до джерела: дуже часто проста трансформація назви дає можливість сформулювати адекватні запитання;
- ✓ прочитайте текст, шукаючи відповіді на сформульовані запитання;
- ✓ осмисліть прочитане, тобто встановіть зв'язки між новою інформацією і тією, що вже відома, спробуйте підібрати приклади до нових ідей;
- ✓ перекажіть основний матеріал, відповідаючи на запитання, що були сформульовані перед читанням;
- ✓ зробіть підсумковий огляд, пригадайте основні ідеї тексту та чітко сформулюйте відповіді на запитання.

Окрему увагу слід приділити засвоєнню рекомендованої базової та допоміжної літератури за кожною темою

Заняття №1

Тема: Теоретичні основи дозвілля та дозвіллевої діяльності.

Мета: закріпити знання отримані на лекції про історико-педагогічний підхід до поняття «дозвілля»; розкрити принципи та функції організації дозвілля школярів; з'ясувати особливості змісту, методів та форм культурно-дозвіллевої діяльності школярів.

План:

1. Мета і завдання вивчення дисципліни.
2. Поняття «дозвілля»: історико-педагогічний підхід.
3. Принципи та функції організації дозвілля школярів.
4. Особливості змісту, методів та форм культурно-дозвіллевої діяльності школярів.

Методичні рекомендації

Готуючись до заняття, опрацюйте рекомендовану літературу з теми. Особливу увагу зверніть на наукову базу, вивчіть термінологію з теми. Конкретизуйте й охарактеризуйте зв'язки методики гурткової та клубної роботи з іншими науками. Важливою умовою опрацювання цієї теми є визначення й аналіз основних характеристик дозвілля школярів.

Особливу увагу зверніть на структуру дозвіллевої діяльності. Визначте провідні методи та форми роботи педагога з дітьми під час організації дозвілля. Розкрийте теоретичні засади дозвілля в зарубіжних країнах, охарактеризуйте основні школи та концепції зарубіжного дозвіллезнавства, проаналізуйте практичні проблеми дозвіллевої сфери сучасності та шляхи їх вирішення.

Розкрийте питання планування дозвіллевої діяльності, а також на вивчення запитів та інтересів різних соціальнодемографічних груп населення.

Запитання для поточного контролю:

1. Опишіть підходи науковців до трактування сутності наукової дефініції «дозвілля».
2. Які погляди С. Русової та В. Сухомлинського доцільно використовувати сьогодні під час організації дозвіллевої діяльності?
3. Які принципи дозвілля здебільшого дотримуються педагогами, а які частково ігноруються? Відповідь мотивуйте конкретними фактами.
4. Дайте характеристику функцій, які виконує дозвілля. Спробуйте розширити спектр функцій дозвілля.
5. Перерахуйте, які педагогічні засади доцільно реалізовувати педагогу закладів загальної середньої та позашкільної освіти у змісті дозвіллевої діяльності з дітьми.
6. Розшифруйте зміст о світнього, оздоровчого та культурного блоків дозвіллевої діяльності.
7. Поясніть, що покладено в основу виокремлення напрямків роботи педагога під час організації дозвілля.
8. Опишіть структуру дозвіллевої діяльності.
9. Дайте характеристику провідним методам та формам роботи педагога з дітьми під час організації дозвілля.
10. Обґрунтуйте, чому саме гра володіє значним потенціалом в організації дозвіллевої діяльності.
11. Проблематика організації дитячого та підліткового дозвілля сьогодення.
12. Розкрийте особливість організації вільного часу дітей в країнах Європи і США.

Практичні завдання:

1. На основі вивчення публікацій історичного характеру зберіть факти, які ілюстрували організацію дозвілля школярів на теренах західного регіону в період XIX – XX століть.

2. На основі аналізу психолого-педагогічних підходів дайте своє визначення дозвілля та охарактеризуйте ті прогалини в його організації, які ви побачили під час проходження педагогічної практики.

Список рекомендованих джерел: 4; 5; 12; 13.

Заняття №2

Тема: Позакласна і позашкільна робота зі здобувачами освіти

Мета: розширити і систематизувати знання здобувачів вищої освіти щодо позакласної, позаурочної та позашкільної роботи; оптимально поєднувати лекційні заняття із систематичною самостійною навчально-пізнавальною діяльністю здобувачів, їх теоретичну підготовку з практичною; виховання культури спілкування і мислення.

План:

1. Позакласна і позашкільна робота: суть і значення.
2. Мета і завдання позакласної і позашкільної роботи на сучасному етапі розвитку освіти в Україні.
3. Принципи організації позакласної і позашкільної роботи.
4. Взаємодія закладів загальної середньої та позашкільної освіти в освітньому процесі.
5. Роль позаурочної діяльності у цілісному розвитку учнів.
6. Загальнопедагогічні масові форми організації позаурочної діяльності учнів: екскурсії, гуртки, конференції, виставки, зльоти та специфічні форми організації позаурочної діяльності учнів:
7. Бліц-опитування по темі

Методичні рекомендації

Позакласна та позашкільна робота — це особливим чином організована педагогічна діяльність, що має яскраво виражену специфіку впливу в порівнянні з іншими засобами виховання і визначені переваги, до числа яких відносяться добровільність участі дітей у позакласних та позашкільних заняттях, диференціація їх за інтересами і схильностями, індивідуальний підхід і т. ін.

Система позакласного та позашкільного виховання в ідеалі покликана забезпечити можливість кожній дитині у вільний час всебічно розвивати здібності і захоплення.

Готуючись до заняття, необхідно з'ясувати сутність та значення позакласної і позашкільної роботи, вивчіть термінологію з теми. Опрацюйте рекомендовану літературу та нормативно-правову базу з теми.

За останні роки в Україні значно розширився спектр досліджень із проблем позакласної і позашкільної роботи, тому зробіть методичний аналіз основних форм, методів, засобів організації дозвілля в позакласній роботі.

Також слід зосередити увагу на таких питаннях як взаємодія закладів загальної середньої та позашкільної освіти в освітньому процесі та роль позаурочної діяльності у цілісному розвитку учнів. Конкретизуйте й охарактеризуйте загальнопедагогічні масові форми організації позаурочної діяльності учнів.

Запитання для поточного контролю:

1. Яку роботу вважають позакласною?
2. У чому полягає потенціал позакласної, позаурочної та позашкільної діяльності?
3. Поясніть відмінності між позакласною, позаурочною та позашкільною роботою
4. Які завдання розв'язує позакласна та позашкільна освіта?
5. Чим відрізняються позакласні заняття від уроків?
6. Розкрийте значення позакласної роботи в школі.

7. Розкрийте чи дійсно заклад позашкільної освіти - це широкий доступний заклад освіти, що дає можливість здобувати освіту за інтересами?
8. Сформулюйте основну мету і завдання позаурочної діяльності вчителя на сучасному етапі.
9. Розкрийте головні завдання закладу позашкільної освіти.
10. У чому полягає суть роботи МАН?

Практичні завдання:

1. Із Закону України «Про позашкільну освіту» опрацювати матеріали статті 8. Основні завдання позашкільної освіти та статтю 15 та основні напрями позашкільної освіти.
2. Підготуйте перелік та коротку характеристику основних типів закладів позашкільної освіти, які діють у Вашому населеному пункті.
3. Зробити методичний аналіз основних форм організації дозвілля в позакласній роботі.
4. Дізнайтесь про організацію і проведення масової та методичної роботи у Мукачівському центрі позашкільної освіти (МЦПО).

Список рекомендованих джерел: 3; 4; 6; 12;30.

Заняття №3

Тема: Гурткова робота як одна з форм позакласної та позашкільної роботи

Мета: закріпити знання отримані на лекції про гурткову роботу як одна з форм позакласної та позашкільної роботи; розкрити посадові інструкції керівника гуртка, проаналізувати нормативну документацію, якою керується керівник гуртка у своїй роботі; розкрити роль гурткової роботи у процесі формування особистості дитини; виховання культури спілкування і мислення.

План:

1. Гурток – самостійна додаткова організаційна форма освітнього процесу.
2. Мета і завдання гурткової роботи.
3. Методи навчання у гуртках.
4. Нормативні документи, що регулюють гурткову роботу у закладі загальної середньої та позашкільної освіти
5. Посадові інструкції керівника гуртка.
6. Особливості педагогічного керівництва самоврядуванням у гуртках.
7. Роль гурткової роботи у процесі формування особистості дитини.
8. Робота керівника гуртка по співробітництву з батьками.

Методичні рекомендації

Невід'ємною частиною освітнього процесу, яка розвиває і формує загальнолюдські якості, професійну компетентність, поглиблює знання здобувачів освіти, задовольняє психологічну потребу у спілкуванні і самовизначенні та вирішує проблему дозвілля, є гурткова робота.

Заняття в гуртку – та навчальна ситуація, той «сценічний майданчик», де не тільки викладаються знання, а й розкриваються, формуються та реалізуються особистісні особливості вихованців. Враховуючи специфіку роботи в гуртку, кожен керівник вишукує, випробує власні знахідки, що відповідають його напрямку роботи, його вихованцям.

Готуючись до заняття, необхідно з'ясувати мету, зміст, форми, визначити нестандартні методи, прийоми та напрями діяльності гуртка. Вивчіть термінологію з теми.

Опрацюйте рекомендовану літературу та нормативно-правові документи, що регулюють гурткову роботу у ЗЗСО та ЗПО. Також слід зосередити увагу на таких питаннях

як: посадові інструкції керівника гуртка та особливості педагогічного керівництва самоврядуванням у гуртках.

Дослідіть, яким чином керівник гуртка співпрацює з батьками. Обґрунтуйте, чому співпраця і співтворчість необхідні для повноцінного розвитку особистості.

Запитання для поточного контролю:

1. Обґрунтуйте цінність гурткової роботи для всебічного розвитку особистості школяра?
2. Опишіть, у чому полягає мета та завдання гурткової роботи.
3. Дайте характеристику основним методам навчання у гуртках.
4. Які основні документи забезпечують організацію гурткової роботи в школі.
5. Які шляхи реалізації гурткової роботи в ЗЗСО висвітлені в нормативно-правових документах ?
6. Які права та обов'язки керівника гуртка, що функціонує на базі закладу загальної середньої освіти?
7. Дайте характеристику основним формам організації та проведення гурткової роботи.
8. Обґрунтуйте, які прийоми в організації гурткової роботи володіють найбільшим потенціалом.
9. Поясніть особливості педагогічного керівництва самоврядуванням у гуртках.
10. Яка роль гурткової роботи у процесі формування особистості дитини?
11. Поясніть, яким чином керівник гуртка співпрацює з батьками.
12. Обґрунтуйте, чому співпраця і співтворчість необхідні для повноцінного розвитку особистості.

Практичні завдання:

1. Зробити методичний аналіз основних форм організації дозвілля в позакласній роботі.
2. Розробіть вступну бесіду для членів гуртка (тематика гуртка на розгляд студентів).
3. Виконання тестів.

Список рекомендованих джерел: 1; 2; 3; 4; 6; 11; 14; 27.

Заняття №4

Тема: Основні психолого – педагогічні вимоги до побудови занять гуртка

Мета: закріпити знання отримані на лекції про організацію гурткової роботи в школі та позашкільних навчальних закладах; розкрити методику спілкування з дітьми у процесі гурткового заняття; проаналізувати завдання та принципи організації гурткової роботи; виховання культури спілкування і мислення.

План:

1. Методика спілкування з дітьми у процесі гурткового заняття.
2. Залучення дітей до діяльності на основному етапі заняття.
3. Педагогічні технології керування діяльністю і поведінкою дітей.
4. Залежність методів і прийомів в освітньому процесі в гуртках.
5. Завдання та принципи організації гурткової роботи.
6. Профільне спрямування гуртків.
7. Чинники визначення профілю гуртків.
8. Типи гуртків та типи гурткових занять.
9. Тести, експрес-опитування

Методичні рекомендації

Сьогодні потребує від людини не тільки певної суми знань, умінь та навичок, а, що важливіше, вміння самостійно здобувати й використовувати на практиці нові знання, вміння

співпрацювати, спілкуватися, адаптуватися до нових обставин, знаходити шляхи вирішення життєвих проблем. Тобто основною метою стає максимальний розвиток компетентності особистості щодо саморегуляції, самоосвіти та самовдосконалення й виховання відчуття постійної потреби до цього.

Звичайно, досягти цієї мети шляхом використання лише традиційних форм та методів організації гурткової діяльності неможливо. Вирішенню цієї проблеми значною мірою сприяє впровадження в освітній процес активних методів навчання, серед яких провідну роль відіграють навчальні ігри у гуртковій роботі, які дають керівнику гуртка змогу формувати знання шляхом інтенсивної самостійної пізнавальної діяльності й, разом з тим, сприяють розвитку індивідуальних творчих здібностей.

Тому, готуючись до заняття, необхідно з'ясувати основні психолого – педагогічні вимоги до побудови занять гуртка. Вивчіть термінологію з теми. Опрацюйте рекомендовану літературу. Особливу увагу зверніть на профільне спрямування гуртків, чинники визначення профілю гуртків.

Запитання для поточного контролю:

1. Як організувати в ЗЗСО гурткові заняття?
2. Розкрийте методикку спілкування з дітьми у процесі гурткового заняття.
3. Які педагогічні технології доцільно використовувати керівнику гуртка у своїй роботі?
4. Обґрунтуйте, які прийоми в організації гурткової роботи володіють найбільшим потенціалом.
5. Охарактеризуйте типи об'єднань учнів у позакласній роботі
6. Для чого створюються учнівські наукові товариства?
7. Чим відрізняється робота гуртка і учнівського наукового товариства?
8. Дайте характеристику основним рівням гурткової роботи.
9. Проаналізуйте чинники, що визначають профіль гуртка
10. Які типи навчальних занять можуть використовуватися в гуртковій роботі?

Практичні завдання:

1. Зробити методичний аналіз основних форм організації дозвілля в позакласній роботі.

Список рекомендованих джерел: 4; 6; 11;14; 27.

Заняття №5

Тема: Методичні особливості планування занять гуртка

Мета: забезпечувати системне повторення, поглиблення і закріплення знань здобувачів за темою; здійснювати діагностику і контроль знань здобувачів з даної теми програми, формувати уміння і навички виконання різних видів майбутньої професійної діяльності; виховання культури спілкування і мислення.

План:

1. Складові компоненти навчального плану роботи гуртка.
2. Журнал обліку роботи гуртка, його структура.
3. Календарний план роботи гуртка.
4. Структура гурткового заняття.
5. Особливості складання розкладу гурткових занять.
6. Організація роботи гуртка в ЛОТ.
7. Організація роботи гуртка у період складної соціально-політичної ситуації в Україні.
8. Організація проектно-технологічної діяльності учнів у гуртку.
9. Масові заходи як вид виховної роботи.

Методичні рекомендації

Гурткова робота в закладах загальної середньої та позашкільної освіти є частиною освітнього процесу. Це один із найефективніших шляхів розвитку творчо спрямованої особистості. Саме тому організація роботи різноманітних гуртків, секцій, студій потребує особливої уваги. Результативність позакласної та позашкільної освіти значною мірою залежить від чіткої, продуманої її організації, планування та координації.

Готуючись до заняття, необхідно з'ясувати методичні особливості планування занять гуртка, вивчіть термінологію з теми. Дослідіть особливості складання розкладу гурткових занять у ЗЗСО та у закладах позашкільної освіти.

Епідемія коронавірусу, війна в державі стала випробуванням для освіти. Не достатньо перенести традиційні заняття онлайн, застосовувати такі ж методи та підходи, як при очному навчанні. Для організації навчання за допомогою дистанційних технологій потрібні електронні ресурси, спеціальним чином організована самостійна робота здобувачів освіти, система контролю виконання завдань та результатів навчання. Педагоги мають володіти методами і методиками, які допоможуть організувати групу або клас, мотивувати здобувачів освіти, налагодити зворотній зв'язок.

Готуючись до заняття, особливу увагу зверніть на особливості дистанційної роботи керівника гуртка під час карантину. Дослідіть, в яких формах найкраще організувати навчання за допомогою дистанційних технологій в позашкільній освіті, як правильно спланувати навчання за допомогою дистанційних технологій та скласти графік, які інструменти організації навчання за допомогою дистанційних технологій в позашкільній освіті варто використовувати тощо.

Літній оздоровчий табір при закладі ЗЗСО чи позашкільної освіти – одна із оздоровчо-виховних форм роботи ЗПО та ЗЗСО з дітьми влітку. Він створюється із метою організації змістового дозвілля дітей під час літніх канікул, реалізації права кожної дитини на повноцінний відпочинок, оздоровлення, зміцнення здоров'я, задоволення інтересів і духовних запитів, відповідно до індивідуальних потреб дітей шкільного віку.

Мета таборів – організувати цікаве та змістовне дозвілля школярів, сприяти оздоровленню, розвитку творчих здібностей, дати можливість кожній дитині проявити себе, позбутися закомплексованості, відкрити скриті здібності, нахили, мати хороший настрій.

Організуюючи роботу з дітьми, вихователь має побудувати виховну роботу так, щоб кожна дитина знайшла собі справу до душі, почувала себе затишно у новому колективі. Через це, керівник гуртка має створити відповідні умови, які б забезпечили для неї щоденні індивідуальні заняття улюбленою справою. Тому, готуючись до заняття, необхідно з'ясувати особливості підготовки керівника гуртків до роботи під час літнього періоду, специфіку складання плану роботи табору.

Запитання для поточного контролю:

1. Поясніть, з яких складових компонентів складається навчальний план гуртка.
2. Розкрийте рекомендації щодо ведення журналу планування та обліку роботи гуртка.
3. Назвіть структурні елементи гурткового заняття.
4. Які відмінності у структурі уроку і гурткового заняття?
5. Розкрийте особливості складання розкладу гурткових занять у ЗЗСО та у закладах позашкільної освіти.
6. Які інструменти організації навчання за допомогою дистанційних технологій в позашкільній освіті варто використовувати?
7. Які основні завдання виховної роботи у дитячому оздоровчому таборі?
8. Як правильно спланувати навчання за допомогою дистанційних технологій та скласти графік?
9. Які, на Ваш погляд, можливі способи стимулювання активності дітей в умовах оздоровчого табору?
10. Які прийоми слід використовувати для запобігання нудьги у загоні?

Практичні завдання:

1. Розробити план роботи (на тиждень) літнього табору з організації дозвілля дітей.
2. Розробити план гурткового заняття для підлітків в закладі позашкільної освіти.
3. Розробити конспект гурткового заняття з використанням інноваційних методів навчання.
4. Підібрати індивідуальні творчі завдання для кожного гуртківця відповідно профілю гуртка.
5. Розробити сценарний план дитячого ранку.
6. Підготувати сценарій шкільного вечора.

Список рекомендованих джерел: 4; 6; 11;14; 16; 17; 20;27; 28.

Заняття № 6

Тема: Клубна діяльність як засіб формування і розвитку духовних цінностей учнів.

Мета: закріпити знання отримані на лекції про клубну діяльність як засіб формування і розвитку духовних цінностей учнів; проаналізувати типи шкільних клубів; виховання культури спілкування і мислення.

План:

1. Сутність, основні принципи діяльності та завдання клубів як самодіяльних об'єднань
2. Дитячі клуби – центри позашкільної і позакласної виховної роботи.
3. Типи шкільних клубів. Клуби за місцем проживання.
4. Клубна година.

Методичні рекомендації

Перевагами клубної діяльності є те, що в її основі лежить певна зацікавленість школярів, їх захоплення, покликання, закладений у них творчий потенціал. Особлива роль клубів полягає в організації інтелектуального спілкування, створення атмосфери колективізму, виробленні навичок громадської діяльності, в наданні можливості емоційної, психологічної розрядки.

Готуючись до заняття, опрацюйте рекомендовану літературу з теми. Особливу увагу зверніть на наукову базу, вивчіть термінологію з теми. Конкретизуйте й охарактеризуйте основні принципи діяльності та завдання клубів як самодіяльних об'єднань.

Особливу увагу зверніть на мету та функції шкільних клубних об'єднань. Визначте провідні завдання, які виконують шкільні клуби.

Розкрийте педагогічну цінність клубних годин. Ознайомитися зі специфікою клубної роботи за місцем проживання. Визначити мету, завдання, принципи діяльності клубу.

Запитання для поточного контролю:

1. У чому полягає роль клубної діяльності як засобу формування і розвитку духовних цінностей учнів?
2. Проаналізуйте трактування наукової дефініції «клуб», які представлені відомими науковцями.
3. Яким вимогам має відповідати керівник клубу?
4. Дайте характеристику типології клубних об'єднань.
5. Охарактеризуйте сутність та зміст основних принципів діяльності клубів.
6. Опишіть, у чому полягає мета та функції шкільних клубних об'єднань.
7. Дайте характеристику завдань, які виконують шкільні клуби.
8. Обґрунтуйте особливості притаманні соціально-культурної діяльності шкільних клубів.
9. Для чого потрібно складати статут клубу?
10. Опишіть, у чому полягає педагогічна цінність клубних годин.

11. Дайте характеристику клубам за місцем проживання.
12. Охарактеризуйте мету та основні напрями діяльності клубів за місцем проживання.

Практичні завдання:

1. Підготуйте положення про шкільний сімейний клуб.
2. Розробіть положення роботи клубу за інтересами (спрямування – на вибір студента): назву, речівку, гімн, статут, емблему, систему управління клубом.
3. Розробіть орієнтовний план підготовчого етапу клубної години (тематичний напрямок діяльності шкільного клубу за вибором студента).
4. Опишіть, які саме завдання повинні бути зrealізовані у шкільному туристичному клубі.
5. Представте програму діяльності шкільного клубу (тематичний напрямок за вибором студента).
6. Завдання до контрольної роботи (за варіантами).

Список рекомендованих джерел: 4; 7; 13; 17; 18; 24; 25; 29; 30.

ІІІ. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДІ СТУДЕНТА НА ПРАКТИЧНО-СЕМІНАРСЬКОМУ ЗАНЯТТІ

Оцінювання за чотирибальною системою:

➤ оцінка «відмінно» – вичерпна відповідь на питання практично-семінарського заняття. Здобувач відповідає логічно, послідовно, систематично. Відповідь свідчить про глибоке знання матеріалу. Здобувач опанував основну й додаткову літературу з теми, рекомендованої планом заняття. Доповідає впевнено, творчо, у доповіді виявляє науковий підхід, не підглядає у конспект, доцільно використовує терміни, правильно пояснюючи їх. Правильно відповідає на більшість питань викладача та учасників заняття;

➤ оцінка «добре» – здобувач виявляє досить повні знання матеріалу, не припускається у своїй відповіді суттєвих неточностей, засвоїв основну літературу, рекомендовану планом. Дає відповіді на питання викладача та учасників заняття. Доволі часто під час відповіді користується конспектом;

➤ оцінка «задовільно» – здобувач виявляє знання матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і роботи за спеціальністю. Доповідач сильно «прикутий» до конспекту, припускається помилок. Матеріал не повно розкриває проблему. Відповідає на поставлені запитання з помилками, однак спроможний зі сторонньою допомогою виправити їх;

➤ оцінка «незадовільно» – здобувач відповідає, читаючи з конспекту, без допомоги якого у матеріалі орієнтується слабо, допускає принципові помилки. Відповідає на поставлені запитання тільки зі сторонньою допомогою. Матеріал не розкриває проблему; здобувач читає з конспекту, матеріал відповіді здобувача розкриває проблему поверхово чи фрагментарно. На запитання викладача та здобувачів відповіді не може.

Здобувач, який не з'являвся на заняття (з поважних причин, підтверджених документально), а отже, не мав поточних оцінок, має право повторно пройти поточний контроль під час консультацій. На консультаціях здобувач може відпрацювати пропущені заняття, захистити реферати, а також ліквідувати заборгованості з інших видів навчальної роботи.

Модульний контроль з дисципліни «Методика гурткової та клубної роботи» проводиться 1 раз на семестр, і включає проведення контрольних заходів за всіма темами змістовного модуля у формі контрольної роботи, тестування тощо. Терміни проведення МК встановлюються викладачем, що відображено в робочій програмі. До складання модульних контролів здобувачи допускаються без будь-яких обмежень. Лектор розробляє контрольні завдання (варіанти, тести тощо) для проведення модульного (міжсесійного контролю: атестація із змістових модулів) контролю. Результати контрольного заходу здобувача, який

не з'явився на нього, також оцінюються «незадовільно» незалежно від причини. Відпрацювання контрольного заходу є обов'язковим. Підсумкова оцінка за модульний контроль визначається як середньозважений бал за підсумками аудиторної роботи та контрольного заходу, помножений на ваговий коефіцієнт, виставляється в журналі обліку роботи викладача, журналі обліку роботи академічної групи.

Критерії оцінювання знань здобувачів при написанні модульної контрольної роботи з дисципліни «Методика гурткової та клубної роботи».

У підсумку змістового модулю викладач проводить модульний контроль (письмова контрольна робота). Виконання модульної контрольної роботи передбачає надання відповідей на різні типи завдань: тестові завдання; теоретичні питання.

У відповідності до вимог об'єктивна оцінка рівня знань з боку викладача оцінюється наступним чином: під час написання контрольної роботи з дисципліни кожний здобувач отримує завдання.

Для написання контрольної роботи відводиться 1 год., форма проведення - письмова. Контрольна робота оцінюється за наступною шкалою.

5 – «відмінно» - заслуговує здобувач, який виявив всебічні і глибокі знання пройденого матеріалу, засвоїв основну і ознайомився з додатковою літературою, дає повні, обґрунтовані, теоретично вірні відповіді на всі завдання; чітко проводить міркування, пояснення; робить правильні висновки.

4 – «добре» - заслуговує здобувач, що виявив повне знання програмового матеріалу, опанував основну та додаткову літературу, виявив системний характер знань з предмету і здатний до самостійного поповнення, але не чітко формулює висновки, пояснення.

3 – «задовільно» - заслуговує здобувач, що виявив знання основного програмового матеріалу, але дає поверхові, не точні відповіді, припускається помилок у формулюванні висновків, пояснень.

2 – «незадовільно» - коли здобувач виявив слабкі знання з дисципліни, не вмів робити чіткі пояснення, висновки; не розуміє сутності основних понять.

Оцінювання тестових завдань

Здобувачом надані правильні відповіді на:

0–25 % тесту – оцінка «незадовільно»;

26–50 % тесту – оцінка «задовільно»;

51–75 % тесту – оцінка «добре»;

76–100 % тесту – оцінка «відмінно».

Підсумковий (семестровий) контроль.

Підсумковий контроль проводиться у формі екзамену. Першим етапом підсумкового семестрового оцінювання дисциплін є визначення поточної успішності, що доводиться до відома здобувачів на останньому занятті.

Семестровий контроль – екзамен. Форма проведення семестрового контролю - письмово-усна (комбінована). Структура проведення семестрового контролю доводиться до відома здобувачів на першому занятті.

Підсумкова оцінка з дисципліни визначається як сума двох складових: результати поточної успішності та оцінка за національною шкалою, яку отримав здобувач на екзамені, помножена на ваговий коефіцієнт.

Ваговий коефіцієнт оцінки на екзамені становить для здобувачів денної форми навчання – 0,4, заочної форми навчання – 1.

Підсумкова оцінка з дисципліни диференціюється за національною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»), 100-бальною та шкалою ECTS.

IV. ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Мета і завдання вивчення дисципліни.
2. Зв'язок з іншими дисциплінами.
3. Визначення понять «дозвілля», «вільний час», «дозвіллева культура».
4. Позакласна та позашкільна робота як одна з форм організації дозвілля
5. Завдання, види та принципи організації позакласної та позашкільної роботи учнів.
6. Колектив як соціокультурне середовище виховання і розвитку.
7. Ознаки, типи та функції колективу.
8. Особливості педагогічного керівництва самоврядуванням у гуртках.
9. Методика спілкування з дітьми у процесі гурткового заняття.
10. Спілкування з дітьми на початковому етапі заняття: вітання, знайомство, посадка, оголошення теми заняття.
11. Залучення дітей до діяльності на основному етапі заняття.
12. Педагогічні технології керування діяльністю і поведінкою дітей.
13. Групові та індивідуальні форми організації дозвілля в позаурочний час.
14. Видатні педагоги про гурткову та клубну роботу як одну з форм реалізації основ педагогіки.
15. Гурток – самостійна додаткова організаційна форма освітнього процесу.
16. Нормативні документи, що регулюють гурткову роботу у школі
17. Мета і завдання гурткової роботи.
18. Методи навчання у гуртках.
19. Залежність методів і прийомів в навчально-виховному процесі в гуртках від профілю, специфіки занять, віку гуртківців.
20. Завдання та принципи організації гурткової роботи (добровільність, дотримання правил, підбір членів гуртка за віком).
21. Профільне спрямування гуртків.
22. Чинники визначення профілю гуртків.
23. Типи гуртків: предметні, спортивні та гуртки образотворчого мистецтва.
24. Типи гурткових занять: організаційне, вступне, підсумкове, звітне.
25. Загальні положення керівника гуртка.
26. Функції та права керівника гуртка.
27. Посадові обов'язки керівника гуртка.
28. Відповідальність та взаємовідносини (зв'язки за посадою) керівника гуртка.
29. Особливості роботи гуртка, що залежать від віку гуртківців, їх можливостей, місця організації.
30. Рівні складності гуртків та інших творчих об'єднань.
31. Методичні особливості виховного впливу гурткової роботи.
32. Роль гурткової роботи у процесі формування особистості дитини.
33. Робота керівника гуртка по співробітництву з батьками.
34. Поняття "навчальний план роботи гуртка", його складові компоненти.
35. Журнал обліку роботи гуртка, його структура.
36. План роботи (календарний план) - основний документ, що визначає роботу гуртка.
37. Структура гурткового заняття.
38. Структура плану (за журналом) роботи гуртка

39. Особливості складання розкладу гурткових занять.
40. Підготовка керівника гурта до заняття
41. Організація роботи гуртка в ЛОТ.
42. Масові заходи як вид виховної роботи.
43. Структура масових виховних заходів.
44. Методика підготовки та проведення масових заходів у загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладах.
45. Педагогічні основи навчального плану роботи гуртка для початкових класів і груп продовженого дня.
46. Клубна діяльність як засіб формування і розвитку духовних цінностей учнів.
47. Дитячі клуби – центри позашкільної і позакласної виховної роботи.
48. Загальна характеристика шкільних клубів.
49. Етапи створення шкільних клубів.
50. Основні принципи діяльності клубу.
51. Структура клубу. Рада клубу.
52. Форма роботи шкільного клубу.
53. Клуби за місцем проживання.
54. Мета та основні напрями діяльності клубів за місцем проживання: науково-технічний, еколого-біологічний, культурологічний, туристсько-краєзнавчий, спортивно-оздоровчий, художньо-естетичний.
55. Основні завдання діяльності клубів.
56. Етапи створення клубів за місцем проживання.
57. Визначення клубного членства.
58. Види та привілеї членів клубу.
59. Права й обов'язки членів клубу. Цілі прийняття правил клубу.
60. Правила клубу. Основні вимоги до складання правил клубу.

V. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Нормативні документи:

1. Державна національна програма “Освіта” (Україна XXI століття). Постанова Кабінету Міністрів України від 03.11.1993 № 896. — К., 1994.
2. Державний стандарт початкової загальної освіти : затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. №87. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018>
3. Закон України «Про позашкільну освіту» // Освіта України .– 2000. - № 31.
4. Концепція розвитку освіти України «Нова українська школа» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [//www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola-compressed.pdf](http://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola-compressed.pdf)
5. Наказ МОН України від 22.07.08р. №676 «Про затвердження Типових навчальних планів для організації навчально-виховного процесу в позашкільному навчальному закладі системи Міністерства освіти і науки України». 10.Нова українська школа: poradnik dla vchytelja / Під заг. ред. Бібік Н. М. – К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. – 206 с.

Базова

6. Брижак Н.Ю. Методика гурткової та клубної роботи в загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладах : навчальний посібник / Н. Ю. Брижак. – Київ: Логос, 2017. – 126 с.
7. Буган Ю.В. Дозвілля школярів (збірник сценаріїв на допомогу педагогічним працівникам загальноосвітніх та позашкільних закладів освіти) / Ю.В.Буган, О.І.Тимчишин, С.В.Борисюк. – Тернопіль, 1997.
8. Волкова Н.П. Педагогіка: посібник для студентів вищих навч. закладів / Н.П.-Волкова К.: Академія -2001.
9. Гордєєва Л. Клубна робота за місцем проживання / Л.Гордєєва // Позашкілля. –2010. – №3. – С. 18-21.
10. Кузьмінський А. Л. Педагогіка [Текст] : підручник / А.Л. Кузьмінський, В.Л. Омеляненко. - К. : Знання-Пресс, 2003. - 418 с. - (Навчально-методичний комплекс з педагогіки).
11. Методичний путівник керівника гуртка сучасної школи та позашкілля Частина 1. / Укладач С. Б. Пітко – Львів : ЛОІППО, 2019. – 35 с.
12. Методичний путівник керівника гуртка сучасної школи та позашкілля Частина 2./ Укладач Пітко С. Б. – Львів: ЛОІППО, 2020. – 79 с.
13. Фіцула М.М. Педагогіка: Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних закладів освіти / М.М.Фіцула. - К.: Видавничий центр "Академія", 2000.

Допоміжна

14. Бех І. Д. Особистість у фокусі новітніх ідей / І.Д.Бех // Педагогічна газета. — 2005. — № 1. — С. 2.
15. Богуцький З. Методика та організація роботи шкільного театрального гуртка / З.Богуцький // Позакласний час. – 2005. – №23-24. – С. 115.
16. Бойчев І.І. Підготовка майбутнього вчителя до організації культурно-дозвіллевої діяльності учнів: Автореф. дис... канд. пед. наук: 13.00.04. – І.І. Бойчев – О., 2005. – 21 с.
17. Бурлака Я.І. Про форми організації навчальної діяльності школярів / Я.І. Бурлака, В.О. Вихрущ // Рад. школа. — 1984. — № 5. — С. 39 — 44.
18. Впровадження сучасного змісту позашкільної освіти: підготовка педагогів : методичні рекомендації / [В. В. Вербицький, А. В. Корнієнко, В. В. Мачуський]. – Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2020. – 144 с.
19. Долинна О. Гурткова робота / О.Долинна, О.Низьковська // Дошкільне виховання. – 2004. – № 11. – С. 8-9.

20. Забашта Н.О. Виховна робота в групі продовженого дня в 1-4 класах [Текст] : методичні рекомендації / Н. О. Забашта, Н. О. Шматько. - Харків : Видавництво "Ранок", 2010. - 176 с.
21. Заболоцька І.О. Розробка занять гуртка. 1-й рік навчання / І.О.Заболоцька // Розкажіть онуку. – 2006. – № 13-14. – С. 33-35.
22. Збірник програм для гуртків, творчих об'єднань художньо-естетичного та декоративно-прикладного напрямів (для позашкільних та загальноосвітніх навчальних закладів)/ Укл. Іова В.Ю., Красномовець Л.В., Григорчук Т.В. – Медобори - 2006, 2012.
23. Ковтун О.М. Любительські об'єднання, клуби за інтересами – перспективні форми змістовного проведення дозвілля / О.М. Ковтун, В.І. Тарасенко // Дозвілля розумне, змістовне. – К., 1987. – с.30-34
24. Кузьма В.Ю. Креативні компетентності керівника гуртка позашкільного закладу / В.Ю.Кузьма, В.М Кузьма.. — Ужгород: Інформ.-видав. центр ЗППО, 2013. — 92 с.
25. Кузьміна Г. Юний еколог: Гурткова робота в школі / Г. Кузьміна // Позакласний час. – 2006. – № 13-14. – С. 34-35.
26. Логвенюк М.В. Розвиток творчих здібностей. Гурткова робота з дітьми молодших груп / М.В. Логвенюк // Бібліотечка вихователя дитячого садка. – 2005. – № 21. – С. 25-28.
27. Макаренко А.С. Методика організації вихователю процесу / А.С. Макаренко. Сочинення. Т. 5. – М.: Изд-во АПН РСФСР, 1951. – С. 9–102.
28. Матвієнко О.В. Виховання молодших школярів: теорія і технологія / О.В.Матвієнко. – К.: ВД «Стилос», 2006. – 543 с.
29. Мелентьєв О.Б. Теорія і методика позашкільної освіти / О.Б. Мелентьєв // Умань.: „АЛМІІ, 2013 – 182 с
30. Молодь і дозвілля: теорія, методика і практика робіт із підлітками та молоддю за місцем проживання. – К., 1996.
31. Пермяков О.А. Вільний час учнів / О.А. Пермяков. — К.: Знання, 1990.
32. Позакласний час: на допомогу вчителю. – Київ, 2001. – №3.
33. Плахтій Т. Примірна посадова інструкція керівника гуртка або студії дошкільного навчального закладу / Т. Плахтій // Вихователь-методист дошкільного закладу. – 2009. – №3. – 57-59.
34. Робочий зошит керівника гуртка / Упор.Нікітенко Р. – 2-ге вид., без змін. – К. : Шкільний світ, 2011. – 80 с.
35. 20 позакласних заходів. 1-4 класи [Текст] : навч. видання / упоряд. Ю. Є. Бардакова. - Х. : Видавнича група "Основа", 2009. - 143 с.
36. Флегонтова Н. М. Ф Педагогічна організація культурного дозвілля школярів: Навчально-методичний посібник. — К.: Освіта України, 2007. — 144 с.

Інформаційні ресурси

37. http://kharkovsc119.ucoz.ru/_ld/0/77_prog3.pdf
38. <http://mini-rivne.com/oburajemo-gyrtku/>
39. <https://novoshkola.com.ua/electives>
40. Партнерство та співпраця як невід'ємна складова діяльності ОГС [Електронний ресурс] – режим доступу – <http://cdplatform.org/library/statti/1782-partnerstvo-ta-spivpratsia-iaak-nevid-iemnskladova-diialnosti-ohs>.

Навчально-методичне видання

МЕТОДИКА ГУРТКОВОЇ ТА КЛУБНОЇ РОБОТИ

Методичні рекомендації
Укладач Надія БРИЖАК

Тираж 10 пр.

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до
Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів
видавничої продукції ДК № 6984 від 20.11.2019 р.

Віддруковано в редакційно-видавничому центрі МДУ
89600, м. Мукачево
вул. Ужгородська, 26
тел. 2-11-09

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>